

مقاله پژوهشی

آنتی ژنهای ایمونوژن شاخص سوشهای H. pylori جدا شده از بیماران مبتلا به بیماریهای مختلف دستگاه گوارش

دکتر شهره فرشاد*، دکتر عزیز ژاپونی**، دکتر عبدالوهاب البرزی***، دکتر کامران باقری لنگرانی****
دکتر سیدعلیرضا تقیوی*****، مرضیه حسینی*****

دریافت: ۸۷/۱۲/۱۷ ، پذیرش: ۸۸/۵/۷

چکیده:

مقدمه و هدف: هلیکو باکتر پیلوئی (H. pylori) یک پاتوژن انسانی میباشد که روی مخاط گوارشی تاثیر گذاشته و سبب یک پروسه التهابی منجر به بیماریهای مختلف معده می‌شود. عوامل ایجاد کننده پیامدهای مختلف این عفونت کاملاً مشخص نیستند. هدف از این مطالعه، بررسی پروتئینهای ایمونوژن در سوشهای H. pylori می‌باشد که از بیماران مبتلا به بیماریهای مختلف گوارشی جدا شده اند.

روش کار: در این مطالعه توصیفی - مقطعی پروتئین های Tam ۱۴۴ سوش H. pylori جدا شده از سه گروه بیمار (دارای زخم معده ۳۷ نفر، فاقد زخم ۷۷ نفر و مبتلا به سرطان معده ۳۰ نفر) بوسیله روش سدیم دودسیل سولفات- پلی اکریل آمید ژل الکتروفورزیس یک بعدی (1D-SDS-PAGE) جدا شده و سپس با سرم میزانهای مربوطه بلات شدند.

نتایج: در این روش اعضا هر گروه بر حسب شیاهت در الگوهای پروتئینی ارتباط بالایی را نشان دادند و بنابراین در یک گروه قرار گرفتند. الگوی ایمونوبلاتها با الگوی ژلهای رنگ آمیزی شده با روش کوما سی بریلیانت بلو متفاوت بودند. برخی از باندهای پروتئینی جدا شده در SDS-PAGE بوسیله روش بلاستینگ تشخیص داده نشدند. تنها باندهای ۱۰.۶ و ۴۵ کیلو دالتونی (KD) سوشهای هلیکو باکتر پیلوئی جدا شده از بیماران با سرطان معده بطور معنی دار اختصاصی با سرمهای بیماران مربوطه شان شناخته شدند ($P < 0.05$) و باند ۱۳KD به صورت اختصاصی با سرمهای بیماران فاقد زخم شناسایی شدند ($P < 0.05$). بجز این باندها، در الگوی بلاستینگ سرمهای تمام بیماران اختلاف معنی داری مشاهده نشد.

نتیجه نهایی: این مطالعه با استفاده از روش بلاستینگ یک بعدی، توانست ۲ باند پروتئینی آنتی ژنی ۱۰.۶ و ۴۵ کیلو دالتونی برای سوشهای هلیکو باکتر پیلوئی جدا شده از بیماران سرطانی و یک باند ۱۳KD برای سوشهایی که از بیماران فاقد زخمی جدا شده بودند را که بطور اختصاصی با سرم میزانهای مربوطه شان واکنش نشان دادند شناسایی کرد.

کلید واژه ها: بیماریهای گوارشی / پروفایل پروتئینی / هلیکو باکتر پیلوئی

* دانشیار مرکز تحقیقات میکروبشناسی بالینی دکتر البرزی دانشگاه علوم پزشکی شیراز (s_farshad@yahoo.com)

** استادیار مرکز تحقیقات میکروبشناسی بالینی دکتر البرزی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

*** استاد گروه اطفال دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

**** استاد مرکز تحقیقات گوارش و کبد دانشگاه علوم پزشکی شیراز

***** دانشیار مرکز تحقیقات گوارش و کبد دانشگاه علوم پزشکی شیراز

***** کارشناس مرکز تحقیقات میکروبشناسی بالینی دکتر البرزی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

مربوطه شان می باشد. نتایج حاصله می توانند اطلاعاتی را در رابطه با آنتی ژنهای پروتئینی بالقوه جهت استفاده در تشخیص سرولوژیکی و واکسیناسیون فراهم سازند.

روش کار:

بیماران و نمونه ها : در این مطالعه توصیفی - مقطوعی تعداد ۱۴۴ بیمار که به دلیل ناراحتی گوارشی به بخش اندوسکوپی بیمارستان نمازی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز مراجعه کرده بودند مورد بررسی قرار گرفتند. تشخیص عفونت هلیکوباکتر پیلوئی و تأیید نوع بیماری گوارشی از نظر آسیب شناسی بوسیله مرکز آسیب شناسی بیمارستان انجام گرفت. از هر بیمار، ۲ نمونه از body و antrum گرفته شده و در محیط انتقالی (حاوی محیط آبگوشتی مغز و قلب غنی شده با ۲۰٪ گلوكر) به آزمایشگاه ارسال شدند. همزمان نمونه های خون از بیماران گرفته شده و پس از انتقال به آزمایشگاه سرم آنها جدا و در دمای ۰-۲۰°C برای استفاده بعدی ذخیره شدند. بیمارانی که در طی دو هفته قبل از اندوسکوپی جهت درمان از آنتی بیوتیک یا مهار کننده پمپ پروتونی و یا ترکیبات بیسموت استفاده کرده و یا عمل جراحی قبلی معده داشتند از مطالعه حذف شدند.

جدا سازی سوشهای هلیکو باکترپیلوئی : نمونه های بیوپسی بیماران به آرامی هموژنیزه شده و بروی محیطهای اوره آز سریع و بروسلا آگار (Merk, Germany) غنی شده با ۱۰٪ خون لیر شده اسب و حاوی آنتی بیوتیکهای آمفوتریپسین (۵ mg/L)، تری متورپیم (۵ mg/L) و نالیدیسیک اسید (۱۰ mg/L) تهیه شده از شرکت Mast انگلستان، کشت داده شدند. کشتها به مدت ۱۰-۱۵ روز در حرارت ۳۷°C در محیط میکروآئروفیلیک (حاوی ۶٪ اکسیژن، ۱٪ دی اکسید کربن، ۷۱٪ هیدروژن و ۷۹٪ نیتروژن) نگهداری شدند. سپس نمونه ها جهت تأیید وجود هلیکوباکترپیلوئی بر اساس مورفولوژی کلی، رنگ آمیزی گرم و تستهای اوره آز سریع، اکسیداز و کاتالاز مثبت ارزیابی شدند(۱۹). تهیه پروتئین تام سلولی : سوشهای H. pylori از روی محیط جامد جمع آوری شده و از آن سوسپانسیونی حاوی 10^{10} cfu/ml در PBS استریل تهیه شد. این سوسپانسیون سلولی ۲ بار توسط PBS سرد (M sodium chloride ۰/۱۵ mM sodium phosphate, pH=۷/۲ و ۵۰ mM phenylmethylsulfonyl fluoride inhibitor PMSF; Sigma, USA) شسته شد.

مقدمه :

هلیکوباکتر پیلوئی یکی از شایعترین علل عفونت انسان در تمامی دنیا است. این ارگانیسم در لایه مخاطی معده انسان و علیرغم پاسخ ایمنی بدن برای دهها سال و احتمالاً برای تمامی عمر باقی می ماند و باعث بیماریهای مختلف گوارشی مانند ورم معده ، زخم معده و سرطان می شود (۱-۴). عوامل وابسته به میزبان، باکتری یا محیط می توانند تعیین کننده پیامدهای طولانی مدت یک عفونت شوند (۵-۱۰). برای افزایش درک H. pylori و واکنش متقابل آن با میزبان انسانی ، شناسائی پروتئینها و سایر آنتی ژنهای که سوشهای مختلف سیستم ایمنی انسانی اهمیت میکنند و نیز پاسخهای مختلط بسیاری دارند. (۱۱) علاوه بر این تفاوت ژنتیکی بالا و تفاوت در ظاهر فاکتورهای بیماریزا در بین سوشهای مختلف H. pylori ممکن است در روز نتایج عفونت تاثیر گذار باشند (۱۲-۱۴). با ازدیاد پیدایش سوشهای هلیکوباکتر پیلوئی مقاوم به دارو، ابداع یک واکسن مؤثر می تواند یک جایگزین مناسب برای کنترل یا حتی پیشگیری از عفونت H. pylori باشد. بدليل نا همگونی زیاد در سوشهای H. pylori نیاز فراوانی به آنتی ژنهایی که در بین سوشهای مختلف محافظت شده باشند تا بتوانند تعنوان واکسن بکار روند و نیز آنتی ژنهایی که ارزش تشخیصی داشته باشند احساس می شود (۱۵-۱۷). همچنین مشخص شده است که بلاتینگ عصاره پروتئینی کامل باکتری میتواند اساس یک روش سرولوژی غیر تهاجمی جهت ارزیابی عفونت قبلی با H. pylori در بیماران مبتلا به گاستریک آتروفیک باشد (۱۸).

برای یافتن این گزینه ها با استی مارکرهای سرولوژیک اختصاصی H. pylori که نشانگر یک وضعیت بالینی می باشند تعیین شوند. مقایسه الگوهای تشخیصی آنتی ژنی در سرم بیماران آلووده به هلیکوباکتر پیلوئی مبتلا به وضعیتهای مختلف بالینی مانند مبتلایان به زخم معده یا بیماران فاقد زخم یا افراد مبتلا به سرطان معده شاید بهترین راه دسترسی تشخیص چنین نشانگرهای مناسب باشند.

هدف از مطالعه فعلی یافتن پروتئینهای ایمونوژنیک در سوشهای H. pylori جدا شده از بیماریهای مختلف گوارشی بوسیله روش ایمونوبلاتینگ با سرمهای میزبانان

نتایج:

گروه بیماران: طبق یافته های بالینی و آسیب شناسی بیماران به سه گروه تقسیم شدند: بیماران دارای زخم معده (۳۷ نفر)، بیماران فاقد زخم (۷۷ نفر) و بیماران مبتلا به سرطان معده (۳۰ نفر).

جدا سازی هلیکوباتر پیلوری: به ترتیب از body و antrum معده ۲۸ و ۳۰ بیمار دارای زخم ۳۱ و ۳۵ بیمار فاقد زخم و ۱۳ بیمار سلطانی هلیکوباتر پیلوری جدا شد. با یافته های پاتولوژی وجود ارگانیسم در این نمونه ها مورد تأیید قرار گرفت. ویژگیهای بیماران شامل سن، جنس و عفونت با هلیکوباتر پیلوری در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول ۱: ویژگیهای بیماران مورد بررسی در این مطالعه

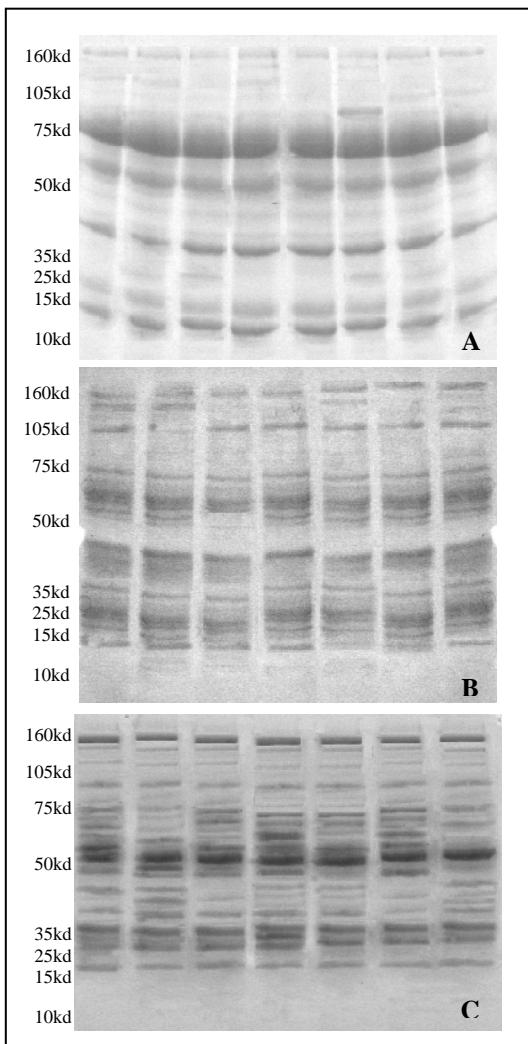
گروه بیماران	تعداد موارد مثبت هلیکوباترپیلوری		سن	مذکور مؤنث	میانگین سنی	طیف پاتولوژی	کشت	Body Antrum	Body Antrum
	Body	Antrum							
فاقد زخم	۳۱	۲۷	۳۱	۳۵	۴۵	۴۲	۴۸±۱۵	۱۶-۸۰	
دارای زخم	۳۰	۳۱	۲۸	۳۰	۱۰	۲۷	۴۵/۵±۱۴	۱۷-۷۴	
سرطان	۱۱	۱۴	۱۱	۱۳	۱۲	۱۸	۵۲±۱۴	۲۹-۷۵	
معده									

الگوهای پروتئینی SDS-PAGE الگوهای پروتئینی سوشهای مختلف جدا شده از بیماران مبتلا به بیماریهای مختلف گوارشی که بوسیله الکتروفوروز ژل پلی اکریل آمید بدست آمدند تفاوت‌هایی را در بین الگوها نشان دادند. اعضای هر گروه برحسب شباهتهای الگوهایشان ارتباط بالایی داشتند و بتابراین در یک دسته مشابه قرار گرفتند. شکلهای a ۱ تا ۱۵ الگوهای پروتئینی نمونه هایی از سوشهای شاخص ۳ گروه بیماران را نشان می دهند. بالاترین تعداد باندها در گروه بیماران سلطانی (باند) و کمترین تعداد باند در گروه بیماران فاقد زخم (باند) مشاهده گردید. باندهای اختصاصی برای اعضای هر گروه شامل باندهای ۱۰۶، ۶۱/۵، ۴۵، ۳۶، ۳۴ و ۳۰ کیلو دالتونی برای گروه بیماران دارای سرطان، باند ۲۲ کیلو دالتونی برای گروه بیماران دارای زخم و باند ۱۳ کیلو دالتونی برای گروه بیماران فاقد زخم بودند. هیچ اختلاف معنی داری بین الگوی پروتئینی گونه های جدا شده از body و antrum بیماران مشاهده نشد.

سپس رسوب باکتری در بافر لیز کننده (۰/۷۵ Tris، ۰/۱ dithiothreitol، ۰/۵ glycerol و ۰/۱ bromophenol blue) لیز شد (۲۰). محلول یکنواخت بدست آمده به مدت ۵ دقیقه دربن ماری حاوی آب جوش قرار گرفته و سپس در دمای ۲۰-۲ درجه تا زمان مصرف ذخیره گردید.

SDS-PAGE و ایمونوبلاتینگ: اجزاء پروتئین تام سلولی بوسیله روش SDS-PAGE با دستگاه Amersham Pharmacia Biosciences San Francisco, USA با استفاده از ۱۰٪ طبق روش Laemmli (۲۱) در هر سری آزمایش از مارکر وزن مولکولی Protein Molecular Weight Standards, broad range, (Amersham Biosciences, UK) جهت تعیین وزن مولکولی قطعات پروتئینی نمونه ها استفاده شد. پس از کترروفورزیس یک ژل به روش Comassie Brilliant Blue G-250 رنگ آمیزی وژل دوم از همان نمونه ها طبق روش Sambrook (۲۲). زلهای رنگ شده اسکن شده و وزن مولکولی باندهای مربوطه طبق مارکرهای مولکولی پروتئینی تعیین گردید. در بلاتینگ پروتئینها با استفاده از دستگاه Semi-Dri Blotting System (Hoefer Amersham Biosciences, San Francisco, USA) TE 77 به غشاء PVD منتقل شدند. بلاتینگ در مدت دو ساعت و باشدت جریان ۱ MA/Cm² انجام گرفت. سپس غشاءها برای ۴۵ دقیقه در PBS حاوی ۰/۲٪ آلبومین سرم گاوی در دمای اتاق قرار گرفته و بعد از شستشو با PBS-T buffer saline containing 0.65% tween 20 به مدت ۵ دقیقه، با سرم بیماران که ۱/۸۰ رقیق شده بودند ۳ تا ۴ ساعت در حرارت اتاق اینکوبه شدند. در مرحله بعد انکوباسیون در یک رقت ۱/۱۰۰۰ از آنتی سرم peroxidase conjugate coat anti-human polyvalent IgG ۲ ساعت انجام شد. شستشو در بین زمانهای اینکوباسیون به وسیله PBS-T انجام گشت. پس از ۳ بار شستشو باندهای پروتئینی با اینکوباسیون بلاهای در حرارت اتاق در ۴-chloro-1-naphtol PBS حاوی ۱mL از ۴-۷٪ ظاهر شده و سپس واکنش بوسیله شستشو در آب مقطر متوقف شد. بلاتینگ برای هر سوش H. pylori ۰/۱٪ جدا شده از بیماران مختلف با سرم بیماران مربوطه انجام گرفت.

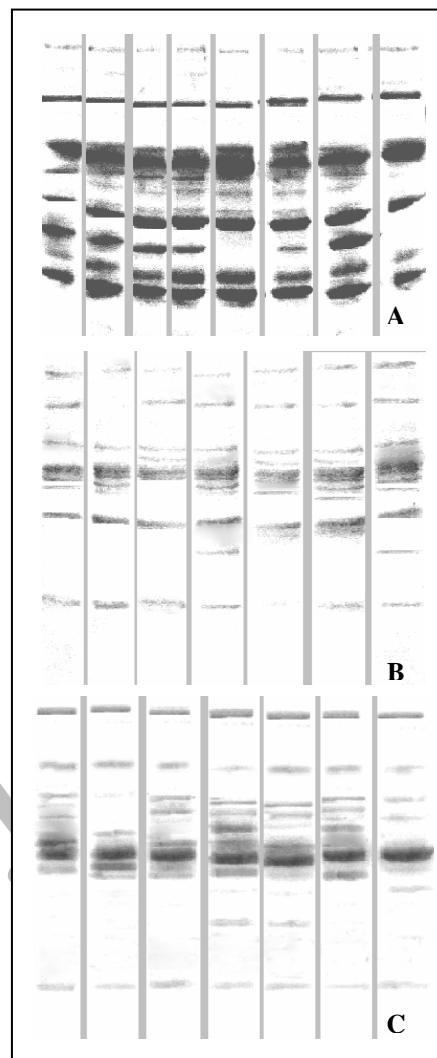
از بیماران سرطانی بطور معنی داری ($P < 0.05$) با سرم بیماران مربوطه شان شناسایی شدند (۸۰٪) و باند ۱۳ کیلو دالتونی بطور اختصاصی با سرمهای بیماران فالد زخم شناسایی شد. بجز این باندها، هیچ تفاوت معنی داری در الگوی بلاتینگ سرم تمام بیماران مشاهده نشد. باندهای ۱۶۰، ۱۴۰، ۱۲۰، ۹۴، ۶۳، ۵۸/۵، ۴۷ و ۴۴ کیلو دالتونی شایع ترین پروتئین های آنتی ژنی در بین سوشهای هلیکوباکتر پیلوری بودند که بطور عمدہ با سرم میزان مربوطه شان شناسایی شدند.

شکل ۲: پروتئینهای آنتی ژنیک سوشهای کلینیکی هلیکوباکتر پیلوری که با سرمهای بیماران مبتلا به بیماری بدون زخم (A)، زخم دار (B) و سرطان معده (C) واکنش داده اند

بحث:

باکتری گرم منفی هلیکوباکتر پیلوری یک پاتوژن انسانی است که مخاط گوارشی را آلوده کرده و سبب یک پروسه التهابی منجر به ورم معده، زخم معده و سرطان

شکل ۱: 1D-SDS-PAGE پروتئین تام ۷ نمونه از سوشهای هلیکوباکتر پیلوری جدا شده از بیماران مبتلا به بیماری بدون زخم (A)، زخم دار (B) و سرطان معده (C)

آنالیز ایمونوبلاتها: به منظور یافتن کاندیدهای پروتئینی آنتی ژنی مورد استفاده در تستهای تشخیصی یا واکسیناسیون، الگوی پروتئینی نمونه های بالینی سوشهای هلیکوباکتر پیلوری جدا شده از بیماران مبتلا به زخم یا سرطان معده که با سرمهای میزان آلووده مربوطه شان واکنش داده بودند با الگوی حاصل از بیمارانی که به بیماری معده بدون زخم مبتلا بودند مقایسه شدند. الگوهای ایمونوبلات (شکلهای ۲a-۲c) با الگوهای بدست Commassie Brilliant Blue آمده از ژلهای رنگ شده با (شکلهای ۱a-۱c) متفاوت بودند. برخی از باندهای پروتئینی بدست آمده در روش SDS-PAGE در روش بلاتینگ ظاهر نشدند. تست آماری نشان داد که تنها باندهای ۱۰۶ و ۴۵ کیلو دالتونی سوشهای هلیکوباکتر پیلوری جدا شده

پاتوژنیستی به سوشهای *H. pylori* در هر گروه از بیماران ۲D-Immunoblotting تاثیر گذار باشند. با استفاده از کیمی و همکاران (۲۶) رابطه ای بین آنتی زن G27 هلیکوباکتر پیلوری و آنتی بادی ها در بیماران با آسیب‌های بافتی خاص دستگاه گوارش پیدا نکردند. در حالیکه در یک مطالعه دیگر در نقشه بلاستینگ دو بعدی ۱۴ نقطه آنتی زن پروتئینی شناسایی شد که بطور قابل ملاحظه ای در گروه بیماران دارای زخم و بیماران سرطانی تفاوت داشتند (۲۸). در یک مطالعه مینی و همکارانش پروتئینهای مختلف ۳ سوش *H. pylori* که از بیماران مبتلا به بیماریهای مختلف معده جدا شده بودند را مورد مطالعه قرار دادند و مشاهده کردند که سوشهای جدا شده از نمونه های سرطانی نسبت به سوشهای جدا شده از نمونه های زخم معده و گاستریت دارای آنتی زنهای بیشتری بوده و سرم این بیماران نیز پاسخهای ایمنی بیشتری نسبت به دو گروه دیگر بیماران ایجاد کرده بودند (۱۱).

از طرف دیگر هس و همکارانش نیز در یافتن که بیماران زخم دار بیشتر از بیماران مبتلا به گاستریت آنتی بادی تولید می کنند (۲۳). پس میتوان اذعان نمود که همانطور که ما نیز در مطالعه حاضر مشاهده نمودیم طیف واکنش آنتی زن آنتی بادی به ترتیب در بیماران مبتلا به گاستریت، زخم معده و سرطان معده بیشتر می شود. این یافته همچنین نشانگر این است که یک طیف مشابه از واکنش ممکن است در هر سه حالت بیماری ایجاد واکنش التهابی کند.

برای تعیین نقش دقیق این پروتئین ها و آنتی زنهای مورد شناسایی در بیماری زایی اختصاصی سوشهای *in vitro* *in vivo* لازم است مطالعات دقیق پروتئینهای ایمونوزنیک *H. pylori* صورت گیرد. بهر حال ثابت شده است که بیشتر پروتئینهای ایمونوزنیک housekeeping معمداً دارای عملکرد housekeeping شاخص می تواند در تفسیر نتایج محدودیت ایجاد کند چرا که تنها پروتئینهایی که در سلول به مقدار زیاد هستند می توانند شناسایی شوند. بعلاوه دامنه آنتی زنهای اختصاصی قابل شناسایی با روش ۱D SDS-PAGE محدود به پروتئینهایی می باشد که وزنهای مولکولی مشابه دارند و دریک باند قرار می گیرند هر چند که امکان دارد اعمال با خصوصیات آنها با یکدیگر متفاوت باشد. عنوان مثال آنتی بادی های علیه پروتئینهای بیماری زا

می شود. مطالعات زیادی برای یافتن پاسخ آنتی بادی نسبت به پروتئینهای *H. pylori* بیان شده در وضعیتهاي باليني مختلف گوارشي انجام گرفته اند اما در تمامي آنها پروتئينهای تنها یک سوش خاص هلیکوباکتر پیلوری با سرمهاي بیماران مختلف بلات شده اند (۲۳-۲۸). در اينجا برای یافتن مارکرهای آنتی زنی که با ظهور عالم اختصاصی بیماریهای وابسته به *H. pylori* مرتبط می باشند، الگوهای آنتی زنی سوشهای بالینی هلیکوباکتر پیلوری که با سرمهاي میزبانان انسانی مربوطه شان واکنش دادند مورد بررسی قرار گرفتند. روش ایمونوبلات بسیار حساس و اختصاصی است و تنها باندهایی را نمایان می کند که بوسیله آنتی بادی های موجود در سرم بیمار شناسایی می شوند.

در SDS-PAGE الگوی پروتئینی اعضاء هر گروه از نظر شباهت در الگویشان ارتباط زیادی را نشان دادند که سبب شد در یک دسته مشابه قرار گیرند. بالاترین تعداد باندها در گروه بیماران سرطانی (۲۰ باند) و کمترین تعداد باند در گروه بیماران فاقد زخم (۱۴ باند) مشاهده شد. باندهای اختصاصی برای اعضای هر گروه شامل باندهای ۱۰۶، ۱۰۵، ۱۰۴، ۱۰۳ کیلو دالتونی برای بیماران دارای سرطان، باند ۲۲ کیلو دالتونی برای گروه بیماران دارای زخم و باند ۱۳ کیلو دالتونی برای گروه بیماران فاقد زخم بودند. اگرچه تفاوت های بسیار کمی بین سوشهای جدا شده از body و antrum هر بیمار مشاهده گردید اما بنظر نمی رسد که در الگوی تولید پروتئینهایی که بتوان به محل جدا کردن هلیکوباکتر پیلوری از معده نسبت داده شود تفاوت معنی داری وجود داشته باشد. معهداً، در بلاستینگ فقط باند های ۱۰۶ و ۱۰۵ کیلو دالتونی سوشهای هلیکوباکتر پیلوری جدا شده از بیماران با سرطان معده بطور معنی داری بطور اختصاصی با سرم بیماران مربوطه شان (۰.۸۰٪) شناسایی شدند و باند ۱۳ کیلو دالتونی اختصاصی با سرم بیماران فاقد زخم (۰.۸۵٪) شناسایی شدند. به استثناء این باندها در الگوی بلاستینگ سرم تمام بیماران تفاوت معنی داری مشاهده نشد. این یافته نشان داد که برخی پروتئینهای یافت شده در SDS-PAGE گروه سوش *H. pylori* برای میزبانان خود ایمونوزنیک نبودند. بنابراین دو پروتئین ۱۰۶ و ۱۰۵ کیلو دالتونی در سوشهای *H. pylori* جدا شده از بیماران مبتلا به سرطان *H. pylori* معده و یک پروتئین ۱۳ کیلو دالتونی در سوشهای *H. pylori* جدا شده از بیماران فاقد زخم می توانند در مقابله خصوصیت

منابع :

- Blaser MJ, Parsonnet J. Parasitism by the “slow” bacterium *Helicobacter pylori* leads to altered gastric homeostasis and neoplasia. *J Clin Inves* 1994; 94: 4-8.
- Tompkins LS, Falkow S. The new path to preventing ulcers. *Science* 1995; 267: 1621-1622.
- IARC working Group on the Evaluation of Carcinogenic risks to humans. Schistosomes, liver flukes and *Helicobacter pylori*. IARC. Monogr Eval Carcinog Risks Hum 1994; 61:1-241.
- Ernst PB, Gold BD. The disease spectrum of *Helicobacter pylori*: the immunopathogenesis of gastroduodenal ulcer and gastric cancer. *Annu Rev Microbiol* 2000; 615-40.
- Haas R, Meyer TF, Van Putten JPM. Aflagellated mutants of *Helicobacter pylori* generated by genetic transformation of naturally competent strains using shuttle mutagenesis. *Mol Microbiol* 1993; 8: 753-760.
- Cussac V, Ferrero RL, Labigene A. Expression of *Helicobacter pylori* urease genes in *Escherichia coli* grown under nitrogen limiting conditions. *J Bacteriol* 1992; 174: 2466-2473.
- Ilver D, Arnqvist A, Ogren J, Frick IM, Kersulyte D, Incecik ET, et al. *Helicobacter pylori* adhesin binding fucosylated histo-blood group antigens revealed by retagging. *Science* 1998; 279: 373-377.
- Atherton JC, Cao P, Peek RM, Tummuru MKR, Blaser MJ, Cover TL. Mosaicism in vacouinating cytotoxin alleles of *Helicobacter pylori*: association of specific vacA types with cytotoxin production and peptic ulceration. *J Biol Chem* 1995; 270: 17771-17777.
- Parsonnet J, Friedman GD, Vandersteen DP, Chang Y, Vogelman JH, Orentreich N, Sibley RK. *Helicobacter pylori* infection and the risk of gastric carcinoma. *N Engl J Med* 1991; 325: 1127-31.
- Uemura N, Okamoto S, Yamamoto S, Matsumura N, Yamagishi S, Yamakido M, Taniyama K, Sasaki N, Schlemper R.J. *Helicobacter pylori* infection and the development of gastric cancer. *N Engl J Med* 2001; 345: 784-9.
- Mini R, Bernardini G, Maria Salzano A, Renzone G, Scaloni A, Figura N, Santucci A. Comparative proteomics and immunoproteomics of *Helicobacter pylori* related to different gastric pathologies. *J Chromatography* 2006;833:63-79.
- Jungblunt PR, Bumann D, Haas G, Zymny-Arndt U, Holland P, Lamer S, et al. Comparative proteome analysis of *Helicobacter pylori*. *Mol Microbiol* 2000; 36: 710-25.
- Alm RA, Ling LS, Moir DT, King BL, Brown ED, Doig PC, et al. Genomic sequence comparison of two unrelated isolates of the human gastric pathogen *Helicobacter pylori*. *Nature* 1999; 397: 176-80.
- Bumann D, Meyer TF, Jungblunt PR. Proteome

و housekeeper که وزن مولکولی یکسانی دارند تنها یک باند را در بلاتینگ برای سوههای مختلف شناسایی می کنند. این محدودیتها را می توان تا حدودی با استفاده Iso Electro Focusing (IEF) یا 2D SDS-PAGE روش برطرف کرد. علیرغم اثبات اینکه روش ایمونوبلاتینگ روش مفیدی جهت شناسایی پروتئینهای ایمونوژنیک می باشد اما یافتن شاخصهای آنتی ژنیک مرتبط با علائم بالینی خاص دستگاه گوارش به علی نمی تواند موقفيت آمیز باشد :

الف - پاسخ ایمنی میزان : در برخی موارد بعلت نقص ایمنی ، سیستم ایمنی میزان نمی تواند به پروتئینهای آنتی ژنیک براکتری پاسخ دهد و بنابراین هیچ هیبریداسیونی در بلا تینگ قابل مشاهده نخواهد بود.

ب - عوامل ژنتیکی : احتمالاً عوامل ژنتیکی براکتری و میزان می تواند نتیجه بالینی عفونت هلیکوباکتر پیلوری را تحت تاثیر قرار دهد.

ج - بیان عوامل بیماریزا : شرایط کشت *in vitro* می تواند بیان برخی عوامل بیماریزا را که بیان آنها به فاکتورهای تحریک کننده *in vivo* بستگی دارد سرکوب کند.

د - سن در زمان عفونت و دوره عفونت : بیماران مبتلا به سلطان معده به طور میانگین از لحاظ سن مسن تر از بیماران دارای زخم معده هستند و بنابراین احتمالاً برای مدت طولانی تری در زمان حیاتشان هلیکوباکتر پیلوری را با خود حمل می کنند.

نتیجه نهایی :

در این مطالعه با استفاده از روش 1D-blotting توансیم دو باند پروتئینی آنتی ژنی ۱۰۶ و ۴۵ کیلو دالتونی را در سوههای *H. pylori* جدا شده از بیماران سلطانی و یک باند ۱۳ کیلو دالتونی رادر سوههای جدا شده از بیماران فاقد زخم جدا کنیم که بطور اختصاصی با سرم بیماران مربوطه شان قابل شناسایی بودند. برای نشان دادن ارزش آنتی ژنهایی که در اینجا شرح داده شده اند در پیشگویی وضعیتهای بالینی خاص به مطالعات بیشتری نیاز می باشد.

سپاسگزاری :

این مطالعه با حمایت مالی مرکز تحقیقات میکروب شناسی بالینی استاد البرزی وابسته به دانشگاه علوم پزشکی شیراز تحت طرح تحقیقاتی شماره ۸۱-۵ انجام گرفته است. نویسندهان تشکر و قدردانی خود را از سرکار خانم دکتر فاطمه امام قریشی برای همکاری در بررسی آماری این مطالعه ابراز می دارند.

- analysis of the common human pathogen *Helicobacter pylori*. *Proteomics* 2001; 1: 473-9.
15. Westblom TU, Unge P. Drug resistance of *Helicobacter pylori*: memorandum from a meeting at the Sixth International Workshop on *Campylobacter*, *Helicobacter*, and related organisms. *J Infect Dis* 1992; 165: 974-975.
  16. Corthesy-Theulaz I, Porta N, Glauser M, Saraga E, Vaney AC, Haas R, et al. Oral Immunization with *Helicobacter pylori* urease B subunit as a treatment against *Helicobacter* infection in mice. *Gastroenterology* 1995; 109: 115-121.
  17. Rapouli R, Covacci A, Ghiara P, Telford J. Pathogenesis of *Helicobacter pylori* and perspectives of vaccine development against an emerging pathogen. *Behring INS Mitt* 1994; 95:42-48.
  18. Mini R, Annibale B, Lahner E, Bernardini G, Figura N, Santucci A. Western blotting of total lysate of *helicobacter pylori* in cases of atrophic body gastritis. *Clin Chemis* 2006; 52: 220-226.
  19. Farshad Sh, Alborzi A, Malek Hosseini SA, Oboodi B, Rasouli M, et al. Identification of *Helicobacter pylori* DNA in Iranian patients with gallstones. *Epidemiol Infect* 2004; 132:1185-1189
  20. She FF, Su DH, Lin JY, Zhou LY. Virulence and potential pathogenicity of coccoid *Helicobacter pylori* induced by antibiotics. *Word J Gastroenterol* 2001; 7: 254-8.
  21. Laemmli, UK. Cleavage of structural proteins during the assembly of the head of bacteriophage T4. *Natuer* 1970; 227: 680-685.
  22. Sambrook J, Russell, DW. Molecular cloning. A laboratory manual. 3rd ed. Vol 3. New York: Cold Spring Harbor, 2001: A8.40-A8.51.
  23. Hass G, Karaali G, Ebermayer K, Metzger WG, Lamer S, Zimny-Arndt U, et al. Immunoproteomics of *Helicobacter pylori* infection and relation to gastric disease. *Proteomics* 2002; 2: 313-24.
  24. Iaquinto G, Todisco A, Perri F, Rega C, de Chiara G, Landi M, et al. Antibody response to *Helicobacter pylori* Cag A and heat-shock proteins in determining the risk of gastric development. *Dig Liver Dis* 2000; 32: 378-83.
  25. Krah A, Mihlke S, Pleissner KP, Zimny-Arndt U, Kiesch C, Lehn N, et al. Identification of candidate antigens for serologic detection of *Helicobacter pylori* - infected patients with gastric carcinoma. *Int J Cancer* 2004; 108: 456-63.
  26. Kimmel B, Bosserhoff A, Frank R, Gross R, Goebel W, Beier D. Identification of immunodominant antigens from *Helicobacter pylori* and evaluation of their reactivities with sera from patients with different gastroduodenal pathologies. *Infect Immun* 2000; 68:915-20.
  27. Nilsson I, Utt M. Separation and surveys of proteins of *Helicobacter pylori*. *J Chromatogr B Analyt Technol Biomed Life Sci* 2002; 771: 251-260.
  28. Nilsson Cl, Larsson T, Gustafsson E, Karisson KA, Davidsson P. Identification of protein vaccine candidates from *Helicobacter pylori* using a preparative Two-Dimensional Electrophoretic procedure and Mass Spectrometry. *Anal Chem* 2000; 72: 2148-2153.